

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

2 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 3917

06-08-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റ്

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീ കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ, ശ്രീ കെ യു ജനീഷ് കുമാർ, ശ്രീ. ലിന്റോ ജോസഫ്, ശ്രീ. ടി.ഐ.മധുസൂദനൻ</p>		<p>Shri Roshy Augustine (ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>	
<p>(എ)</p>	<p>സംസ്ഥാനത്ത് കാലവസ്ഥ വ്യതിയാനം കാരണം കനത്ത മഴ ലഭിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ പോലും വേനൽക്കാലത്ത് ജലക്ഷാമം അനുഭവപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ ആവർത്തിക്കുന്നതിനാൽ ഇത് നേരിടുന്നതിന് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റ് പരിപാടിയെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	<p>(എ)</p>	<p>സംയോജിത നിർമ്മാണപദ്ധതിയിൽ “നിർമ്മാണപദ്ധതികൾ” തയ്യാറാക്കി നിർമ്മാണപദ്ധതിയിൽ സംയോജിപ്പിച്ച്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടി ജലസംരക്ഷണ- സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളത്. ഓരോ ചെറു നിർമ്മാണത്തിലും ലഭ്യമാകുന്ന ജലം പരമാവധി അവിടെത്തന്നെ സംരക്ഷിക്കാൻ സാധിച്ചാൽ ജലക്ഷാമം ഒരു പരിധിവരെ പരിഹരിക്കാൻ സാധിക്കും. ഭാരതപ്പുഴയുടെ ജലവിനിയോഗത്തിനും പ്രളയം, വരൾച്ച തുടങ്ങിയ പരിസ്ഥിതികൾക്ക് അനുസൃതമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഒരു River Basin Management Plan തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി നാഷണൽ ഹൈഡ്രോളജി പ്രോജക്ടിന്റെ കീഴിൽ ഒരു പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി നദികളുടെയും കൈവഴികളായ നീർച്ചാലുകളുടെയും വീണ്ടെടുപ്പും ശുചീകരണവും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് ആകെ 412 കിലോ മീറ്റർ നീളത്തിൽ നദികളും 45736 കിലോമീറ്റർ നീളത്തിൽ നീർച്ചാലുകളും ശുചിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ 25241 കുളങ്ങൾ നവീകരിക്കുകയും 18883 കുളങ്ങൾ പുതിയതായി നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. 62921 കിണറുകളിൽ മഴവെള്ള റീചാർജ്ജിംഗ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തി. കേരളത്തിലെ ജലക്ഷാമത്തിന് പ്രധാനകാരണം ലഭ്യമായ മഴവെള്ളം ശേഖരിച്ച് നിലനിർത്തുവാൻ ആവശ്യമായ അളവിൽ ജലസംഭരണികൾ ഇല്ലാത്തതാണ്. ഈ പ്രശ്നത്തിന് ഒരു ശാശ്വത</p>

പരിഹാരം നദികളിൽ ആവശ്യത്തിന് ജല സംഭരണത്തിനായി അണക്കെട്ടുകൾ നിർമ്മിക്കുക എന്നതാണ്. എന്നാൽ സ്ഥലലഭ്യതയും പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളും കാരണം വൻകിട ജലസംഭരണികൾക്കുള്ള സാധ്യത കേരളത്തിൽ താരതമ്യേന കുറവാണ്. നദികളിൽ ലഭ്യമാകുന്ന ജലം കൂടുതൽ കാലം നിലനിർത്തുന്നതിനും ആവർത്തിച്ചുണ്ടാകുന്ന വരൾച്ചയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ തടയണകൾ, റെഗുലേറ്ററുകൾ എന്നിവ വഴി നദികളെ തന്നെ ജലസംഭരണികൾ ആക്കി മാറ്റി കുടിവെള്ള സ്രോതസുകൾ സംരക്ഷിക്കുവാനുള്ള സമീപനമാണ് കൈക്കൊള്ളാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ജലനിധി പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പഞ്ചായത്തുകളിൽ ജല ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി സമഗ്ര ജല സുരക്ഷാ രൂപരേഖ (Water Security Plan) തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജലനിധി പദ്ധതിയിൽ ജല സംരക്ഷണത്തിനായി കിണർ റീചാർജ്ജ്, മേൽക്കൂര മഴവെള്ള സംഭരണം (Roof water Harvesting), ചെറുകിട തടയണകൾ, നീർക്കഴികൾ, ഭൂമിയുടെ അടിയിലുള്ള തടയണകൾ, VCB (Vented cross Bar), എന്നീ രീതികൾ ഭൂമിയുടെ കിടപ്പനുസരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. KRWSA യുടെ ഭാഗമായ മഴകേന്ദ്രം മുഖേന സംസ്ഥാന പ്ലാൻ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പുരപ്പുറ മഴവെള്ള സംഭരണവും ഭൂജല സംരക്ഷണവും നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കുടിവെള്ളക്ഷാമം നേരിടുന്ന ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും വ്യക്തിഗത കുടുംബങ്ങൾക്ക് മഴവെള്ളം സംഭരിച്ച് ജല ദൗർലഭ്യം നേരിടുന്ന അവസരങ്ങളിൽ ഗാർഹിക ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് സൗകര്യം ഒരുക്കിയും, ഭൂജല പരിപോഷണത്തിലൂടെ കിണറുകളുടെ ഉറവ ദീർഘകാലം നിലനിർത്തി ജലക്ഷാമത്തിന് ഒരുപരിധിവരെ പരിഹാരം കണ്ടെത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നു. വ്യക്തിഗത കുടുംബങ്ങളിൽ നിലവിലുള്ള തുറന്ന കിണറുകൾ പുരപ്പുറ മഴവെള്ളം ശേഖരിച്ച് റീചാർജ്ജ് ചെയ്യുന്നതിനും മഴക്കഴികൾ നിർമ്മിച്ച് ഭൂജല പരിപോഷണത്തിനാവശ്യമായ പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. KIIDC മുഖേന നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം 1 ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. 'ഭൂജലസംരക്ഷണവും, സംപോഷണവും' എന്ന പ്ലാൻ പദ്ധതി ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. റീചാർജ്ജ് പിറ്റ്, തുറന്ന കിണർ / കഴൽകിണർ വഴിയുള്ള ഭൂജല പരിപോഷണം,

		<p>ചെറിയ തടയണകളുടെ നിർമ്മാണം, ചെറിയ കുളങ്ങളുടെ (0.1 ഹെക്ടറിൽ താഴെയുള്ളത്) പുനരുജ്ജീവനം എന്നിവയാണ് ഭൂജല സംപോഷണത്തിന് അവലംബിച്ചുവരുന്ന പ്രധാന പദ്ധതികൾ.</p>
(ബി)	<p>നദികളെ തന്നെ ജലസംഭരണികളാക്കുന്നതിന് എന്തെല്ലാം പദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്;</p>	<p>(ബി) നദികളെത്തന്നെ ചെറു ജലസംഭരണികളാക്കുന്ന പ്രവർത്തനം നിലവിൽ ജലസേചന വകുപ്പ് മുഖേന നിർവ്വഹിച്ചു വരുന്നു. നദികളുടെ കരപ്രദേശത്തിന് ആവശ്യമായ ഉയരം (bank height) ലഭ്യമാകുന്ന ഇടങ്ങളിലാണ് നദികളെ ചെറു സംഭരണികളാക്കാൻ കഴിയുന്ന റെഗുലേറ്ററുകൾ/ തടയണകൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്നത്. നദിയുടെ അടിത്തട്ടിന്റെ ചരിവ്, പ്രളയ സാധ്യത തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിച്ചാണ് ഇത്തരം സൂക്ഷ്മചരുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നത്. ഹരിതകേരളം മിഷനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നീർച്ചാലുകളിലും ചെറുനദികളിലും സ്ഥിരവും താൽക്കാലികവുമായ തടയണകളുടെ നിർമ്മാണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ ഏറ്റവും ജലക്ഷാമം അനുഭവിക്കുന്ന നാല് ജില്ലകളിൽ മഴക്കാലത്ത് പുഴയിലെ ഒഴുക്കിനെ തടസ്സപ്പെടുത്താത്തതും പുഴയ്ക്കുള്ളിൽ തന്നെ ജലസംഭരണം സാധ്യമാക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ബന്ധാര മാതൃകയിലുള്ള വേനൽക്കാല ജലസംഭരണികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. തളിപ്പറമ്പ് നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ ബന്ധാരയുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ച് ജലസംഭരണം സാധ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കിഫ്ബി പദ്ധതി വഴി ഭവാനിപുഴയിൽ 13, തുതപ്പുഴയിൽ 6, ചന്ദ്രഗിരിയിൽ 9, അച്ചൻ കോവിലാറിൽ 6 എന്നിങ്ങനെ 34 ബന്ധാരകൾക്ക് അനുമതി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p>
(സി)	<p>ജലസംരക്ഷണത്തിന് ജനകീയ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് അറിയിക്കാമോ;</p>	<p>(സി) ജലസംരക്ഷണത്തിനുള്ള പ്രകൃതിദത്ത യൂണിറ്റായ നീർത്തടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ജലസേചന വകുപ്പ് അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറായുള്ള സാങ്കേതിക സമിതികൾ രൂപീകരിക്കുകയും സംയോജിത “നീർത്തട പ്ലാനുകൾ” തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നീർത്തടപ്ലാനിൽ മുൻഗണനാ ക്രമത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള കുളങ്ങളുടെ സംഭരണ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, നീർച്ചാലുകളുടെ നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയും ബജറ്റ് വിഹിതം പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയും നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജലസംരക്ഷണ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനവും പ്രദേശിക ജല</p>

പാർലമെന്റുകളും ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി നടത്തിയ നീർച്ചാലുകളുടെയും പുഴകളുടെയും പുനരുജ്ജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരമാവധി ജനകീയമായിട്ടാണ് സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി പല സ്ഥലങ്ങളിലും ജനകീയ പരിപാലന സമിതികൾ രൂപീകരിക്കുകയും ഇവയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പുഴകളുടെ വീണ്ടെടുക്കൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടൊപ്പം വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനവും സാധ്യമാക്കി. കേരളം വേനൽക്കാലത്ത് നേരിടുന്ന ജലക്ഷാമം മുന്നിൽകണ്ട് തദ്ദേശസ്വയംഭരണം, റവന്യൂ ആരോഗ്യം, കൃഷി എന്നീ വകുപ്പുകളുടെയും ജല വിഭവ വികസന വിനിയോഗ കേന്ദ്രം, ഹരിത കേരളം മിഷൻ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ ജലവിഭവ വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി, ജലസേചനവകുപ്പ്, ജലവകുപ്പ്, ജലനിധി എന്നിവ സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കിയ സംസ്ഥാന ബോധവൽക്കരണ പ്രചരണ പരിപാടിയായ "ജലം ജീവാമൃതം" പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഇത്തരം സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് കൈപ്പുസ്തകം തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ജലദുരുപയോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിന് വേണ്ടി മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ അറിയിപ്പുകൾ നൽകാറുണ്ട്. ജലസംരക്ഷണത്തിന് ജനകീയ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ ജലനിധി മുഖേന നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം 2 ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ജലസംരക്ഷണത്തിന് ജനകീയ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ വേണ്ടി കെ.ഐ.ഐ.ഡി.സി. മുഖേന പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി മൈക്രോ ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കേരളത്തിൽ നിലവിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ എരുത്തേമ്പതി, കൊഴിഞ്ഞാമ്പാറ മുതലായ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ആണ് റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ് (ആർകെഐ), സംസ്ഥാന ഫണ്ട് എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് കമ്മ്യൂണിറ്റി മൈക്രോ ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾ കെ.ഐ.ഐ.ഡി.സി. നടപ്പിലാക്കി ആക്കി വരുന്നത്. കമ്മ്യൂണിറ്റി മൈക്രോ ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതി ജലത്തിന്റെ അളവും ആവശ്യമായ ജലം, വൈദ്യുതി, തൊഴിൽ എന്നിവയിൽ മൊത്തത്തിലുള്ള ലാഭവും സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഇത് കാർഷിക ലാഭം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് കൂടാതെ ജല സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങളുടെ പ്രയോജനം കേരളത്തിലെ കർഷകർക്ക് ഒരു മാതൃകയായിരിക്കുമെന്നും കൂടുതൽ

		<p>കർഷകർക്ക് മൈക്രോ ഇറിഗേഷൻ സംവിധാനം സ്വീകരിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകുമെന്നും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.</p>
<p>(ഡി) നദീസംരക്ഷണത്തിനായി കഴിഞ്ഞ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാമായിരുന്നുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?</p>		<p>(ഡി) നദീസംരക്ഷണത്തിനുള്ള ശാസ്ത്രീയ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൊന്ന് ചെറുനീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിൽ മണ്ണ്- ജലസംരക്ഷണ ആസൂത്രണം നടത്തി ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ നിർവ്വഹണം നടത്തുക എന്നതാണ്. ഇതു വഴി നദിയിലെ നീരൊഴുക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കാനും, ജൈവ വൈവിധ്യം നിലനിർത്താനും കഴിയും. ഇത് കണക്കിലെടുത്ത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ നീർത്തടപ്പാനുകൾ തയ്യാറാക്കുകയും റിഡ്ജ്-ടു- വാലി സമീപനത്തോടെ പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ നദിയിലെ നീരൊഴുക്ക് സ്ഥായിയായി നിലനിർത്തുന്നതിനായി തടയണ/ റെഗുലേറ്ററുകൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്ന പ്രവൃത്തി ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ അവശ്യ വേണ്ട ഇടങ്ങളിൽ, നദീതീരസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികളും ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. നദികളിലെ ജലഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായകമായ പ്രവൃത്തികളും ഇതോടൊപ്പം നിർവ്വഹിക്കുന്നു. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആകെ 412 കി.മീ. പുഴകളും അവയിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തുന്ന 42774 കി.മീ. തോടുകളും പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. ഈ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി വരട്ടാർ നദി പുനരുജ്ജീവനം സാധ്യമാക്കി, കാനാമ്പുഴ, കുട്ടമ്പേരൂർപുഴ, കിള്ളിയാർ, കോലറയാർ, വടക്കേപുഴ, ചാലംകോട് തോട്, മുട്ടം പറപ്പു തോട്, കന്യായാർ, പെരുംതോട്, പുന്തൂർപുഴ, കൊട്ടാരക്കര പാണ്ടിവയൽ തോട് തുടങ്ങി മലിനമായി കിടന്ന ജലസ്രോതസ്സുകൾ ശുദ്ധീകരിച്ചു നീരൊഴുക്ക് സാധ്യമാക്കി. മീനച്ചിലാർ-മീനനറയാർ-കൊടുരാർ പുനസംയോജനം സാധ്യമാക്കി. ഇതുവഴി 5,200 ലധികം ഏക്കറിൽ കൃഷി പുനരാരംഭിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എല്ലാം തന്നെ വലിയ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയാണ് സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. കേരള സ്റ്റേറ്റ് കൗൺസിൽ ഫോർ സയൻസ് ടെക്നോളജി ആൻഡ് എൻവിയോൺമെന്റിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന കരമന നദി ശാസ്ത്രീയ പരിപാലന പദ്ധതി പ്രകാരം കരമനയാറിനെ മലിനീകരണത്തിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുവാൻ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. കേരളത്തിലെ നദികളിൽ 21 polluted river stretches ഉള്ളതായും ആയത് പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണം</p>

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഇതര വകുപ്പുകളും കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അവ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണൽ എല്ലാ ജലാശയങ്ങളുടെയും ടാഗ് (UID -Unique Identification Number) ചെയ്ത് മാലിന്യമുക്തമാക്കാൻ കർശന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

വേനൽക്കാലത്ത് ജലക്ഷാമം അനുഭവപ്പെടുന്നത് ഒഴിവാക്കാനും നദികളെ തന്നെ ജലസംഭരണികൾ ആക്കുന്നതിന് ജലസേചന വകുപ്പിന്റെ എസ്.പി.വി. ആയ കേരള ഇറിഗേഷൻ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ (കെ.ഐ.ഐ.ഡി.സി.) മുഖേന വിവിധ ജില്ലകളിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന റെഗുലേറ്ററുകളുടെ നിർമ്മാണ പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	പദ്ധതി	ജില്ല	രേണാനുമതി
1	കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ പിണറായി പഞ്ചായത്തിലെ പാറപ്രം അഞ്ചരക്കണ്ടി നദിയിൽ കുറുകെ ലോക്കോട് കൂടിയുള്ള റെഗുലേറ്റർ നിർമ്മാണം.	കണ്ണൂർ	₹ 46,37,00,000.00
2	എറണാകുളം ജില്ലയിലെ ഉദയംപേരൂർ പഞ്ചായത്തിലെ പുത്തൻകാവിൽ കൊണോത്തുപുഴ നദിയിൽ കുറുകെ ലോക്കോട് കൂടിയ റെഗുലേറ്ററിന്റെ നിർമ്മാണം.	എറണാകുളം	₹ 25,75,80,000.00
3	കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ ചപ്പാരപ്പുഴയിലെ കുമ്പളി-കാട്ടാനുള്ളിയിലെ കുപ്പം നദിയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മാണം.	കണ്ണൂർ	₹ 26,06,00,000.00
4	മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ മുർക്കനാട് പഞ്ചായത്തിലെ മൊത്തിക്കയത്തിൽ കീഴ്മുരിക്കടയിലെ തുരുപ്പുഴയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മാണം.	മലപ്പുറം	₹ 67,64,00,000.00
5	കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ പെരിഞ്ചേരിക്കടവ് കുറ്റിയാടി നദിയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജിന്റെ നിർമ്മാണം.	കോഴിക്കോട്	₹ 68,36,00,000.00
6	മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ മഞ്ചേരി മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ പുഴക്കാവിൽ കടലുണ്ടി നദിയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്ററിന്റെ നിർമ്മാണം.	മലപ്പുറം	₹ 12,06,00,000.00
7	പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ പെരുമ്പമ്പ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ വടകരപ്പള്ളി പാലത്തുള്ളിയിലെ ചീറ്റൂർ പുഴയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്റർ നിർമ്മാണം.	പാലക്കാട്	₹ 19,84,00,000.00
8	തൃശൂർ ജില്ലയിലെ പുതുക്കാട് പഞ്ചായത്തിലെ കണ്ടുകടവിൽ കരുമാലി പുഴയിൽ കുറുകെ കാനാതോട് റെഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജിന്റെ നിർമ്മാണം.	തൃശൂർ	₹ 27,37,58,639.00
9	കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ കരുവാട്ടൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ പുളക്കടവിൽ പുന്തൂർ പുഴയിൽ കുറുകെ റെഗുലേറ്റർ കം ബ്രിഡ്ജിന്റെ നിർമ്മാണം.	കോഴിക്കോട്	₹ 25,10,63,602.35

ഡയറക്ടർ കോഴിക്കോട്

ജല സംരക്ഷണത്തിന് ജനകീയ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് ജലനിധി മുഖേന നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- പഞ്ചായത്തുകളിൽ കുടിവെള്ള ഗുണഭോക്തൃസമിതികൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, വാർഡ് മെമ്പർമാർ, തുടങ്ങിയവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ചകളും ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളും പരിശീലന പരിപാടികളും സംഘടിപ്പിക്കുന്നു.
- ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജനപങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി പഞ്ചായത്തുകളിൽ വിദ്യാർഥികളെയും കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങളെയും പങ്കെടുപ്പിച്ചു ജലസാക്ഷരത റാലികൾ, വിദ്യാർഥി കൾക്കായി മത്സരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു
- സ്കൂളുകളിൽ ജലശ്രീക്ലബ്ബുകൾ രൂപീകരിച്ച് ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു. കൂടാതെ ഈ ജലശ്രീക്ലബ്ബുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാർ ആക്കി വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് .
- വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ (റേഡിയോ, ടിവി) ജലം സംബന്ധിച്ച വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ജനങ്ങളിൽ അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നു.
- ലോകജലദിനം, ലോക പരിസ്ഥിതി ദിനം എന്നീ ദിവസങ്ങളിൽ ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽകൊടുത്തു കൊണ്ട് സെമിനാറുകൾ, ജലനിധി പഞ്ചായത്തുതല പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ നടത്താനുദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്.
- സാമൂഹ്യ കുടിവെള്ള പദ്ധതികളിൽ പൈപ്പ് ലൈനുകളിൽ ലീക്ക് ഇല്ലായെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ നടത്തുന്നു, വാട്ടർ മീറ്ററുകൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.
- ജല ദുരുപയോഗത്തിന്റെ അനന്തര ഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഗുണഭോക്താക്കൾക്കിടയിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി വാട്ടർ ഓഡിറ്റിംഗിന്, ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളെ സജ്ജരാക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ